

Mitä kuolema opettaa?

Pekka Ervastian esitelmä 24.3.1918

Kaikkina näinä sunnuntaina olemme puhuneet kuolemasta, olemme koettaneet tutkia, mitä kuolema on ja miten ihmisen käy kuolemassa, mitä hänestä jää jäljelle kuolemassa ja millainen hän on kuolemansa jälkeen, lyhyesti sanoen, mikä on ihmisen kohtalo, kun hän on jättänyt tämän ruumiinsa. Me olemme koettaneet syventyä näihin asioihin. Me olemme myös koettaneet katsella, mikä on yleensä elämän tarkoitus kuoleman kannalta katsoen, ja olemme koettaneet ymmärtää, mikä työ ja tehtävä kuoleamalla on ihmisen elämässä. Nyt meidän täytyy – saadaksemme hyvän kuvan koko siitä asiasta, josta olemme puhuneet – luoda yleissilmäys koko kuolema-kysymykseen. Nyt meidän pitää ymmärtää ihmisen elämä ja kuolema kokonaisuuden kannalta katsoen, meidän pitää osata nähdä, mikä tehtävä kuoleamalla on, ja mitä oppia me ihmiset voimme ottaa oman elämämme suhteen kuolema-asiasta.

Jos muistatte, niin olemme aina olleet yhtä mieltä siitä, että inhimillisen elämän tarkoitus on luoda ihmiselle ruumis, joka on kuolematon. Me olemme myös nähneet, että kuolemassa aina häviää ihmisestä jotakin. Mutta me ymmärrämme ja käsitämme myös sen, että vaikka meissä on jotakin kuoleman kannalta katsoen häviävää, niin kuitenkin on ihmisen elämän tehtävä hankkia itselleen kuolematon ruumis. Ja me tiedämme, että on olemassa eräs maailmankatsomus, jota tänäkin päivänä kannattavat sadat miljoonat ihmiset, se näkökanta, jonka mukaan ihminen syntyy useita kertoja uudelleen maan päälle. – Tämän näkökannan tunnustavat myös teosofit oikeaksi, ja sitä nimitetään reinkarnaatio- eli jälleensyntymisopiksi. – Kuoleman kannalta katsoen merkitsee tämä sitä, että ihminen asetetaan yhä uudestaan tilaisuuteen luoda itselleen kuolematonta ruumista, kuolematonta käyttövälinettä. Me tiedämme myös, että tämä on onnistunut

yhdelle ihmiselle; yhden ihmisen on onnistunut luoda itselleen ruumis, joka on kuolematon. Ja koska yksi ihminen on siinä onnistunut, niin me kaikki ihmiset voimme tehdä samoin. Mutta ihminen ei onnistu tässä elämässään, vaan hän kuolee, ja kuoleman jälkeen hän nousee henkiolentona taivasiin. Ja sieltä hän taas vajoaa alemmaksi ja syvemmälle aineeseen, ruumiiseen, ja täällä on ihmisen tehtävänä osata luoda ruumis, joka on kuolematon. Tätä hän saa tehdä yhä uudelleen, sillä ihminen ei onnistu; hän ei nouse ylös kuolemansa jälkeen niin kuin Jeesus Kristus, joka nousi ylös puettuna ruumiiseen, joka ei ollut häviävä. Hän näytti siis meille, mikä on ihmisen tehtävä; hän näytti, mitä mekin voimme itsellemme hankkia. – Ihmiset aina kuolevat, eivätkä he nouse ylös niinkuin Jeesus Kristus, sillä he eivät ole osanneet luoda itselleen kuolematonta ruumista, joka on kuin ihmisen haamu, ja silloin luonto antaa heille kerran toisensa jälkeen tilaisuuden luoda itselleen tällaisen ruumiin. – Yhä uudelleen annetaan meille tämä tilaisuus: Ehkä lopulta opitte! Ja tietenkin me lopulta pitkien ponnistusten perästä opimme sen, sillä kuolema opettaa meille sen. Kuoleamalla ei ole muuta tarkoitusta eikä merkitystä ihmiselle kuin opettaa, mikä meissä on kuolematonta ja mikä joutuu kuoleman saaliiksi. Kuolema riistää meiltä aina jotakin, niin että silmämme menevät auki ja me näemme, että vain elämä on jotakin olevaista, vain elämä on ikuista, ei kuolema. Se, mikä voi hävitä ja minkä kuolema riistää, ei ole elämää. Kuolema on siis suuri erottaja, se on suuri opettaja, joka havainnollisesti näyttää, mikä meissä on häviämätöntä eli elämää, ja mikä häviävää eli kuolemaa.

Mutta kun me sanomme näin, että elämän tarkoitus on, että ihmisen tulisi luoda itselleen kuolematon ruumis, silloin meidän täytyy syystä kysyä: Mikä on sitten tämä elävä ruumis, mikä meillä nyt on, ja mitä me oikeastaan tarkoitamme sanoessamme, että meille pitää muodostua kuolematon ruumis? Kun tavallisesti puhutaan ruumiista, niin tarkoitetaan sillä, että ruumis on pelkästään se aineellinen kokoomus, se aineellinen paljous,

lihakasa, joka jää tuohon jäljelle, kun ihminen on kuollut. Se on ruumis. Näin ihmiset yleensä ymmärtävät ja määrittelevät tätä käsitettä: ruumis on se, jonka me heitämme pois kuollessamme, se mikä jää jäljelle, kun henki lähtee. Tämä käsitys ei kuitenkaan vastaa teosofista käsitystä ihmisen ruumiista, sillä teosofeina me sanomme: Se aineruumis, mikä jää jäljelle ihmisen kuollessa, ei ole koko ruumis, siihen ei sisälly kaikki se, mitä meidän pitää kutsua eläväksi ruumiiksi, vaan se on ainoastaan eräs osa, yksi puoli meidän ruumiistamme. Kemiallinen aineruumis muodostaa vain yhden osan ihmisen koko ruumiista. Se, mitä me kutsumme ruumiiksi, ei ole hengetön ja eloton ainekasa, vaan se on elävä ruumis, se on se kaikki, mikä ilmentää ihmistä itseään, mikä ilmentää ihmistä sielullisena ja henkisenä olentona tässä näkyvässä maailmassa. Elävä ruumis ei sisällä ainoastaan fyysistä ainetta, se ei ole pelkkä ainemöhkäle, vaan se sisältää paljon muutakin. Se on väline, jolla ihminen ilmentää itseään, jossa hän ilmiöllisenä esiintyy elävässä näkyvyydessään, ja siinä ilmenee monenlaisia puolia ihmisestä itsestään. Tämä näkyvä ruumis ei ole kuollut ruumis, sillä kun sitä käytetään, on se elävä, se on merkillinen koneisto, jonka avulla me emme ainoastaan liiku ja toimita tekoja näkyvässä maailmassa, vaan jonka avulla me myös ajattelemme ja tunnemme, jonka avulla me kasvatamme, muutamme itseämme. Tämän ruumiin avulla me muutamme itseämme sekä sisäisesti että ulkonaisesti, me tahdomme, me haluamme, me tunnemme, me ajattelemme, me ikävöimme, me kaipaamme, me rakastamme tai vihaamme; tämän ruumiin avulla me ajattelemme ajatuksia, jotka voivat tunkeutua maan syvyyn tai nousta tähtien korkeuksiin. Kaikki se, mitä kutsutaan sieluksi ja hengeksi, kaikki se ilmenee tässä maallisessa elämässä meidän näkyvän ruumiimme, näkyvän käyttövälineemme kautta, sillä siihen kuuluu läheisesti myös meidän näkymätön olemuksemme. Ihmisen ruumis ei olisi inhimillinen ruumis, ellei siinä tapahtuisi inhimillisiä ilmiöitä, kasvamista ja muuttumista. Me emme voisi olla mitään

inhimillisiä olentoja, jollei meillä olisi sellaista inhimillistä muotoa, joka ilmentää tätä tajuntaa, ilmentää tahtoa, tunnetta ja ajatusta inhimillisellä tavalla. Ihmiselle inhimillisenä olentona kuuluu tällainen inhimillinen muoto, jossa ilmenee se, mitä me kutsumme sielun ja hengen elämäksi. Sentähden me aivan heti, aivan ennakoita sanomme, että kun ihminen kuolee, niin hän jättää tänne jälkeensä vain pienen osan itsestään, vain sen kemiallisen muodon, jonka avulla hän toimitti tekonsa. Ja koska ihmiseen sisältyy paljon muutakin kuin tämä kemiallinen ainekasa, niin häneen täytyy sisältyä jotakin sellaisakin, joka on häviämätöntä, muuttumatonta. Tämän me teosofeina ymmärrämme, ja me ymmärrämme myös, että sillä muuttumattomalla pitää olla – että se olisi jotakin todella merkityksellistä ihmiseen itseensä nähden – inhimillinen muoto, joka sulkee itseensä ihmisen.

Me huomaamme, kun tutkimme, millainen ihminen on kuoleman jälkeen, millaisissa olosuhteissa hän silloin elää, että ihmisestä on jäänyt jäljelle inhimillinen muoto; ihminen elää inhimillisessä muodossaan kuolemansa jälkeen, mutta hänen tajunnassaan on tapahtunut muutos. Me huomaamme, että vaikka ihminen tässä näkyvässä maailmassa eläessään on syvemmillä aineessa, enemmän aineen kahlehtima kuin kuoleman jälkeen, niin hän on samalla paljon vapaampi ja inhimillisempi. Hän on ihmisenä vapaampi olento tässä fyysisessä elämässään, vaikka hänen tajuntansa onkin enemmän rajoitettu kuin kuoleman jälkeen, siitä syystä, että tässä elämässä ihminen on yhteydessä koko elämän kanssa. Hän on yhteydessä hyvään ja pahan kanssa, oikean ja väärän, taivaan ja helvetin kanssa, sillä maan päällä eläessään hän on yhtä mittaa tekemisissä näiden vastakohtien kanssa.

Ihminen saattaa olla täällä eläessään joko onnellinen tai onneton. Hänellä voi olla suuriakin ulkonaisia onnettomuuksia ja vaikeuksia, ja kuitenkin hän on sisäisesti onnellinen. Hän voi myös olla ulkonaisesti onnellinen ja vailla elämän huolia, mutta

kuitenkin sisäisesti raadeltu ja onneton. Ihmisellä on aina tässä elämässä hyvä ja paha yhtyneinä edessään, ja hänen pitää oppia niitä hillitsemään. Hän on täällä kuitenkin vapaampi olento kuin kuoleman jälkeen, hän on jossakin suhteessa vapaampi, sillä hän voi ponnistaa itsensä ulos onnettomuudesta. Hän voi myös sulkea itsensä ulos onnesta, ja tulla osalliseksi toisen kärsimyksistä. Hän voi syventyä toisen kärsimykseen niin, että hän ottaa toisen onnettomuuden päälleen, uppoutua siihen, ja silloin hän voi tietää, miten tuo toinen voi päästä onnettomuudestaan. Ihminen voi tehdä niin maan päällä, sillä me olemme henkisesti vapaampia. Mutta kun katsomme, mikä ihmistä odottaa kuoleman jälkeen, kuoleman esiripun takana, niin näemme, että vaikka ihmisen elämä kuoleman jälkeen tulee toiselta puolen suuremmaksi, niin toiselta puolen se supistuu, se kahlehditaan. On suuri ero tämän elämän ja kuoleman jälkeisen elämän välissä. Kuolemassa heitetään pois aineellisuus, ja silloin tajunta tulee vapaammaksi ja saattaa käsittää enemmän, mutta toisaalta ihmisen tajunta silloin joutuu tiettyjen muotojen kahlehtimaksi, joiden siemen on laskettu maallisen elämän aikana. Kuoleman jälkeen ihmisen tajuntaa kahlehtivat onnen ja onnettomuuden muodot, joiden siemen on kylvetty maaelämän aikana. Ihmisen tajunta kyllä samalla myös laajenee, se tulee intensiivisemmäksi, keskittyneemmäksi, niin että hän osaa kärsiä enemmän ja nauttia enemmän. Ihminen kärsii silloin paljon keskittyneemmin, intensiivisemmin kuin meidän on mahdollista edes kuvitella maallisen elämän aikana, mutta hän saattaa myös nauttia miljoona kertaa voimakkaammin kuin maan päällä eläessään. Ihmisen fyysiset aivot eivät kestäisi sitä onnen tulvaa, jota ihminen saattaa kokea kuoleman jälkeen. Hän tajuaa vapaammin, hän tuntee vapaammin, ilman näitä rajoituksia, joita ihmisellä on maan päällä ollessaan kahlehdittu fyysisiin aivoihin. Muta koska, kuten sanottiin, ihmisen onnettomuuden ja autuuden muodot kasvavat niistä siemenistä, jotka on kylvetty maallisen elämän aikana, niin voimme sanoa, että ihminen on kahlehdittu enemmän

kuoleman jälkeen kuin tässä elämässä. Ihminen joutuu puhdistuksen tilaan, hän joutuu kiirastuleen ja helvettiin, jotka vastaavat niitä synkkiä kuvauksia, joita eri uskonnoissa on esitetty kuoleman jälkeisestä elämästä. Se, mikä tässä tilassa on merkillä pantavaa, on siinä, että ihminen on kahtia jaettu. Hänen on pakko kärsiä, hän ei ole vapaa heittäytymään onneen. Jos ihminen täällä maan päällä kärsii, niin hän voi repiä itsensä siitä irti, mutta kuolemassa hän joutuu oman pahuutensa orjaksi. Minkä hän on paha kylvänyt, sen hän saa niittää kiirastuleessa ja helvetissä. Mutta kun se on loppunut, silloin hänen tajuntansa syöksyy toiseen äärimmäisyyteen, se syöksyy taivaaseen, ja silloin ihminen elää uudestaan kaikki, mitä on kaunista kokenut tai unelmoinut.

– Olkoon ohimennen sanottu, että kuoleman jälkeiset helvetti- ja taivastilat eivät suinkaan ole siinä mielessä kaavamaisia, kuin miksi lapsellinen mielikuvitus niitä on kuvaillut. Kirkossa uskotellaan, että ihminen joutuu pahojen henkien ahdistamaksi: hän joutuu istumaan tuliseen kattilaan, jonka alla pidetään tulta pahojen henkien avulla, jotka sielua piinaavat, tms. Ei ole liioin käsitettävä, että ihmisen taivaselämä on sitä, että hän enkelimäisenä olentoja saa toisten kanssa tanssia palmunoksat kädessä, tai että hän saa harpun käteensä ja istuu pilven reunalle. Nämä ovat lapsellisen mielikuvituksen luomia vertauskuvia, joilla on koitettu esittää, että toinen tila on kärsimystä ja toinen onnea. – Jos menemme kuoleman jälkeisiin tiloihin, niin huomaamme, että asiat eivät ole ollenkaan niin, vaan että jokaisella ihmisellä on erilainen helvetti ja erilainen taivas. On sanottukin, että jokainen ihminen kantaa omassa povessaan oman taivaansa ja oman helvettinsä. Kaikki mikä ihmisessä on hyvää ja kaunista, se on itsessään taivasta, ja ihminen kantaa sen omassa rinnassaan, ja rinnassaan hän kantaa myös pahuutensa. Kuoleman jälkeen hänet revitään kahtia. Se, mikä hänessä on paha, kuulukoonpa se sitten helvettiin tai kiirastuleen, on hänen itsensä muodostamaa ja häntä itseään varten. Tuonela on kuin

ihmisten maa, ihmiset ovat siellä ja he myös seurustelevat keskenään. Ja ne salatieteilijät, okkultistit, jotka osaavat tutkia asioita sisäistä päin, ja jotka tutkivat ihmisten omaa mielentilaa tuonelassa, sanovat, että jokaisella ovat kiirastulikärsimykset hänen omiaan, ja jokaisella on myös taivas hänen omansa.

Kuoleman jälkeen ihminen elää maallisen elämänsä yhä uudestaan. Hän elää maallisen elämänsä uudestaan ensin kiirastulessa siten, että hän kulkee elämässään taakse päin, alkaen kuolinhetkestä aina syntymäänsä saakka, ja viipyy elämänsä pahoissa asioissa aina taaksepäin menen. Se, mikä hänessä on pahaa, se puretaan elämänä kiirastulessa, ja se elämä on samalla seurustelua toisten samassa tilassa olevien ihmisten sekä myös opettajien ja korkeiden olentojen kanssa. Elämä tuonelassa rakentuu hänen pahasta karmastaan. Taivaassa hän taas saa elää elämänsä uudestaan, muta nyt kauniina, hyvänä, täynnä uutta ihanuutta, sillä nyt hän on yhtä rakkauden kanssa. Taivaassa hän kohtaa kaikki ne ihmiset, joita hän on todella rakastanut, ja kaikkien kanssa hän syventää tunnettaan, syventää rakkauttaan. Kaikkien kanssa hän menee yhä syvemmälle, ja mahdollisuus etsiä ja vastaanottaa onnea ilmenee miljoona kertaa voimakkaammin kuin maallisen elämän aikana. Sellainen on taivas. Mutta, niinkuin on sanottu, ihminen on rajoittunut vain hyvään puoleen itsessään, ja sentähden voimme yleisesti katsoen sanoa ja ymmärtää, että ihminen on maallisessa elämässään vapaampi ja kuoleman jälkeisessä elämässään rajoitetumpi, kahlehditumpi.

Nyt meidän täytyy kysyä: Mitenkä käy sitten tuo kuolemattoman riimiin rakentaminen? Millä tavalla se käy päinsä, sillä eikö kaikki maallisesta elämästä mene hukkaan, kun ihminen kuolee, ennenkuin hän on osannut sellaisen ruumiin rakentaa? Onko se kaikki todella hukkaan mennyt, eikö se maallinen persoonallisuus ole mitään voittanut? Tämä on luonnollinen kysymys.

Kun me teemme tämän kysymyksen, ja kun me sitten alamme tarkastella ihmiselämän probleemaa sisästä päin, silloin me näemme, millä tavoin tuo kuolematon ruumis vähitellen luodaan ihmiselle, me näemme, miten ihminen itse sen aste asteelta rakentaa itselleen. Ihminen on olento, joka syvimmissä sielussaan on Jumalan poika, jokaisen ihmisen takana on – niinkuin me sanomme – Jumalan ajatuskuva täydellisestä ihmisestä. Tämä kuva on yhteinen koko maailmalle, samalla kuin se heijastuu jokaiseen ihmiseen henkisenä pisarana, jokaisen ihmisen inhimilliseen muotoon. Kun tältä kannalta katsomme elämää, niin voimme sanoa, että koko inhimillinen elämä on Jumalan pojan ruumistusta, niinkuin kristinuskossa sanotaan: Jeesus Kristuksen, Jumalan pojan inkarnaatiota, Jumalan pojan lihaksitulemistä. Kysymys on toisin sanoen siitä, että Jumalan pojan pitää tulla lihaksi, Jumalan ihannekuva on toteutettava aineessa, se on elävöitettävä lihassa, sille on rakennettava kuolematon ruumis; Jumalan pojalle on rakennettava kuolematon ruumis. Se onnistui Jeesus Kristukselle, koska hän nousi ylös kuolleista kuolemansa jälkeen. – Tämä on vain eräs erimerkki, sillä en mene väittämään, etteikö jokin muukin ihminen olisi voinut sen tehdä. – Se tehtävä siis, joka on jokaisen ihmisen edessä, on, että Jumalan pojalle on saatava kuolematon ruumis, Jumalan pojan tulee inkarnoituia ihmisessä, hänen pitää tulla lihaksi, niin että hänen kunniansa nähdään lihassa. Kun me katselemme ihmistä, joka on täällä ruumistuneena, niin me näemme: Tuossa on Jumalan poika, joka asuu lihassa, mutta se Jumalan poika ei ole vielä ilmenneenä, vaan se on ikäänkuin haudattuna ihmisen sisään. Ihminen itse ei lainkaan tunne tuota Jumalan poikaa, sillä hänen tajuntansa ei ole elävöittänyt ihmisen täydellisyyskuvaa, tuota Jumalan poikaa, joka on siellä sisällä, takana. Se täydellisyyskuva, ihmisen monadi, ei ole vielä elävöitynyt, mutta me näemme ihmisessä kuin jonkin haamun, joka muistuttaa tuota takana olevaa Jumalan poikaa. Sen haamun saa ihminen lahjaksi luonnolta, se on ns. auramuna, aurinen

verho, joka on kuin ihmisen haamu. Sen sisään on rakennettu ihmisen fyysinen, kemiallinen ruumis ja kaikki hänen muutkin ruumiinsa. Siinä on myös ihmisen näkymätön eetteriruumis, koko sen elinvoima, kasvamisvoima, sukupuolivoima, joka yhdistää kaikki nuo ruumiit yhdeksi kokonaisuudeksi ja saa aikaan sen, että ihminen tuntee itsensä yhdeksi yksilöksi. Se on vaisto-, eetteriruumis. Siinä ovat myös tunteet ja ajatukset, ja kaikkia näitä yhdistää tuo inhimillinen haamu, jonka me olemme saaneet luonnolta lahjaksi, ja joka vastaa sitä Jumalan poikaa eli ihannekuvaa, joka on syvällä takana.

Kun ihminen kuolee, niin näemme, kuinka hän jättää kemiallisen ruumiin ja voimaruumiin. — Fyysistä ruumista kutsumme kuolemanruumiiksi ja eetteriruumista elämänruumiiksi. — Ihminen jättää ne, ja on silloin puettuna tunne- ja ajatusruumiiseen. Tässä on meidän huomattava, että ihmisen fyysinen ja eetteriruumis samoin kuin häntä koossa pitävä haamu ovat muodoltaan inhimilliset, mutta meidän tunne- ja ajatusruumiinne eivät ole ihmisen muotoisia. Ne muodostavat ihmisen ympärille aurakehän, jossa tunteet ja ajatukset liikkuvat, ne ovat kuin väriäaltoilua, värähtelyä tuossa kehässä, jota kutsumme ihmisen auraksi. Kun ihminen siis kuolee ja heittää fyysisen ja eetteriruumiinsa, niin hän jää elämään tunteisiinsa ja ajatuksiinsa, jotka ovat ilman inhimillistä muotoa. Hän on tajuntana ikäänkuin jättänyt tuon haamun, mutta se haamu on silti hänen auransa keskellä. Tällaisena ihminen astuu ensin kiirastuleen, jossa hänen tunteensa alempi puoli vedetään esiin ja häviää. Sitten hän elää tuonelassa ja siirtyy sieltä taivaaseen. Kun katselemme hänen haamuaan tämän prosessin aikana, niin näemme, kuinka se käy yhä ohuemmaksi, mitä pitemmälle kuoleman jälkeinen elämä jatkuu. Se hienonee hienonemistaan, se käy niin ohueksi, että pelkää sen häviävän lopulta olemattomiin. Se ei kuitenkaan häviä aivan olemattomiin, vaikka se käykin niin ohueksi, että kysymme, mitä siitä on jäänyt jäljelle. Ihminen eli sen sisällä elämänsä, siinä hän tunsikin ja ajatteli.

Kuoleman jälkeen hän eli elämänsä uudelleen, ja kun hänen taivaselämänsä loppuu, niin näemme, että tuohon kehään, tuohon hienonhienoon auraan kirjoitetaan jotakin muistiin. Siitä on vedetty pois kaikki ominaisuudet, tuonelassa on heitetty ulos kaikki pahat ominaisuudet ja taivaassa kaikki hyvät ominaisuudet. Jäljelle on jäänyt vain kehä, värähtelevä inhimillinen muoto, heikko ja läpikuultava, ja tähän auraan ihminen kirjoittaa muistiin jotakin; hän kirjoittaa elämän kirjaa. Mitä hän siihen kirjoittaa?

Hän kirjoittaa siihen kaiken, mikä on ollut totuutta, mikä on ollut rakkautta, mikä on ollut kuolematonta tekoa hänen menneessä elämässään, kaiken, mitä on hänen persoonallisessa maallisessa elämässään ollut totuutta, ehdotonta järkeä ja totuuden tietoa; mitä siinä on ollut sitä rakkautta, joka ei muutu, sitä rakkautta, joka ei kuole, vaan kaikkea kestää ja kärsii, kuinka pitkämielinen on se rakkaus, kuinka se aina uskookaan hyvään? Kun puhutaan pahaa, kun moititaan ja solvataan, niin ihmisen rakkaus vain enenee. Vaikka elämä miten ihmistä ahdistaisi, niin hänen rakkautensa ei vähene, koska se kaikki uskoo. Kaikki, mitä ihmisessä on tällaista, kuolematonta rakkautta, se jää elämään; kaikki mitä hänellä on ollut tosi tietoa elämän aikana, sitä tietoa, joka on taivaan korkeimman Jumalan viisautta, kaikki se tieto pysyy; kaikki mitä hänessä on sellaisia tekoja, jotka eivät pala tyhjäksi Jumalan silmän edessä, kaikki ne, kaikki mitä hänessä on todellisen minän tietoa, rakkausminän tietoa, kaikki se kirjoitetaan elämän kirjaan, sillä kuolema ei voi niitä riistää. Kuolema ei voi mitään totuudelle, järjelle, tiedolle; kuolema ei voi mitään rakkaudelle; kuolema ei voi mitään epäitsekäille teoille, vaan ne kirjoitetaan elämän kirjaan. Ja kun ihminen syntyy jälleen, niin ne ovat mukana hänen aurassaan, hänen elämänsä kirjassa.

Miksi sitten ihmisen pitää syntyä jälleen? Siksi, ettei ihmisen pojan tajunta jaksu pysyä hereillä, vaan nukahtaa. Inhimillinen haamu, joka piti sitä tajuntaa yllä elämän aikana, tulee niin

heikoksi, niin hataraksi, niin värittömäksi, kun taivastila on lopussa, ettei se jaksa pitää yllä ihmisen pojan, monadin tajuntaa, koska se ihmisen poika, pojan tajunta ei ole vielä tullut itsetietoiseksi. Ainoastaan se, mitä siihen on tullut tietoisuutta totuudesta, rakkaudesta, jumalaisesta tiedosta, se kestää. Jumalan poika on revitty rikki. Tuonelassa on revitty pois itsekkyyys, taivaassa on lähtenyt pois persoonallinen nautinto. Mitä on jäänyt jäljelle? Jäljelle on jäänyt niin vähän tietoisuutta, että kun taivastila loppuu ja elämän kirjaan kirjoitetaan muistiin tulos, silloin ihmisen tajunta nukahtaa pois, sillä se haamu on niin heikko, ettei se osaa pysyä hereillä. Sen tajunta on tullut niin heikoksi, ettei se yksin jaksa pysyä hereillä, vaan sen täytyy saada luonnolta vahvistusta. Ja se tapahtuu niin, että ihminen syntyy uudestaan, ja elämän kirjaan kirjoitetaan uusi persoonallisuus. Kun ihmisen haamu syntyy maan päälle, niin se syntyy uutena persoonallisuutena, se syntyy aivan uutena ihmisenä, ja sentähden ihminen ei voi tavallisesti muistaa, että hän on ollut ennen olemassa. Hänen tämä persoonallisuutensa ei olekaan ennen ollut olemassa, ja siksi se ei voi muistaa. Mutta jos ihminen oppii lukemaan omaa auraansa, lukemaan akaashaa, oppii lukemaan, mitä hänen haamunsa on kirjoittanut, silloin hän alkaa muistaa. Silloin hän voi laskeutua takaisin omaan menneisyyteensä ja nähdä uudestaan, kuinka hän on ennenkin elänyt, on ennen ollut olemassa. Silloin vasta hänen jälleensyntymismuistinsa herää ja hän voi muistaa ennenkin eläneensä. Kun hän on niin kasvattanut itseään, kasvattanut sieluaan ja henkeään niin, että osaa irroittautua persoonallisuudestaan ja yhtyä haamuunsa, osaa toteuttaa sisässään tuota Jumalan poikaa ja lukea omaa elämän kirjaansa, silloin vasta ihminen voi todella muistaa olleensa elämässä ennenkin ja mitä kohtaloita hänellä on ennen ollut.

Ja nyt me kysymme: Onko ihmiselle mitään apua kuolemassa maailmankatsomuksestaan, auttaako häntä esim. usko kuolemassa? Tarkastamalla, miten ihmisen käy kuolemassa, me voimme tähän vastata. Me voimme heti sanoa, että

epäilemättä uskolla, aivan sanan tavallisessa merkityksessä, on vaikutusta ihmisen kuolemanjälkeiseen elämään. Kun ihminen kuolee, niin hän ei heti siirry varsinaiseen tuonelaan, vaan oleskelee ensin jonkin aikaa välitilassa, eetteriruumiissaan. Ja kun ihmisellä on eläessään ollut jokin tietty käsitys kuolemasta, jokin kuva ja käsitys kuoleman jälkeisestä elämästä, kun ihminen on itse luonut itselleen kuvan siitä, miten hänen käy kuoleman jälkeen, niin tästä hänen käsityksestään johtuva viimeinen ajatus, viimeinen tunne ja tunnelma, varsinkin silloin kun se jostakin syystä on ollut erikoisen voimakas, vaikuttaa tähän ensimmäiseen kuoleman jälkeiseen tilaan, tähän välitilaan. Mutta muuten eivät ihmisen ajatukset kuoleman jälkeisestä elämästä – enemmän kuin tästäkään näkyvästä elämästä – itse asiassa luonnon todellisuuden edessä paljonkaan merkitse. Luonto on sellainen kuin se on. Ihmisellä voi olla esim. sellainen käsitys, ettei hänelle tapahdu mitään pahaa, vaikka hän menee ulos talvipakkaseen kävelemään paitasillaan, mutta välittääkö luonto siitä, että ihminen uskoo niin? Ellei hänellä ole erikoisia kykyjä, joilla hän voi hallita luonnon voimia, niin menen takuuseen sitä, että se retki epäonnistuu ja seurauksena on ainakin aikamoinen nuha, mutta voi käydä niinkin että ihminen saa maksaa kävelyretkensä kuoleamalla, sillä luonto ei välitä ihmisen ennakkoluuloista, ellei hänellä ole valtaa luonnon yli, jolloin luonto palvelee ihmistä. Jos ihmisellä on voimaa luonnon yli, niin että se palvelee häntä, silloin hän voi onnistua, muuten ei. Meillä voi olla myös kuoleman suhteen se käsitys, että kun ihminen kuolee, niin kaikki on lopussa: Niinkuin puu kaatuu, niin kuolee myös ihminen! Luonto antaa meidän elää ja olla olemassa, vaikka me uskomme niin, mutta kuoleman jälkeen ovat asiat toisin. Kun kuolemanjälkeisessä elämässä tapaa ihmisiä, jotka ovat olleet piintyneitä materialisteja, niin he eivät voi ollenkaan käsittää, mitä heille on tapahtunut. He eivät ymmärrä, miksi heidän omaisensa eivät kuule heitä eivätkä vastaa heidän puheisiinsa. Kun he istuvat omassa kodissaan omalla tuolillaan, niin saattaa

tulla siihen vaikkapa heidän vaimonsa ja istua heidän päälleen, ja he eivät voi ollenkaan ymmärtää, mitä se merkitsee, vaan se loukkaa heitä. Heille saa selittää kerta toisensa jälkeen, ettei heillä ole enää sitä rakasta kemiallista ruumista ja siksi heidän tuttavansa eivät heitä tunne. Se ei ole helvettiä eikä taivasta, vaan se on välitilaa, ensimmäistä kuoleman jälkeistä tilaa. Luonnon tosiasiat ovat sitä, mitä ovat. Ne eivät muutu siitä, kielletäänkö ne vai ei, ne ovat mitä ne ovat.

Jotkut voivat myös ajatella: »Kaikki ne ihmiset, jotka kuvaavat kuoleman jälkeisiä asioita, puhuvat turhia, sillä eihän niistä voi mitään tietää! Kaikki ne puheet ovat vain haavetta, unennäköä, eivät ne ole tosia!» Näin voivat monet ajatella, mutta ne, jotka ovat puhuneet näistä asioista, eivät siitä järkyty, sillä he tietävät puhuvansa luonnon tosiasioista, ja se, mitä on luonnossa, se on luonnossa, huolimatta siitä, uskotaanko siihen vai ei. Jos olen puhunut sellaista, joka on väärää, niin luonto sen kyllä korjaa, mutta jos olen puhunut sellaista, mikä on totta, niin siitä ei ole mitään kiitosta; se on sellainen kuin se on. Tämä on aina pidettävä mielessä.

Mutta jos me uskallamme tutkia näitä luonnon tosiseikkoja, tutkia ja tunkeutua näihin salaisuuksiin, niin silloin me voimme oppia paljon. Me voimme oppia, että vaikkakaan ihmisen tavallinen mielikuvitus, usko ja ajatus ei vaikuta mitään kuolemanjälkeiseen elämään, niin silti on olemassa jotakin, joka voi siihen vaikuttaa. On olemassa jotakin sellaista, sillä kuinka meille olisi mahdollista rakentaa kuolematonta ruumista, ellei meillä olisi jotakin valtaa kuoleman yli, jotakin kykyä, jotakin mahdollisuutta oppia luontoa hallitsemaan ja kuoleman voittamaan, oppia jollakin tavoin voittamaan näitä asioita?

Me olemme jo nähneet, millä tavoin me voimme oppia voittamaan kuoleman. Me näimme, että se, mikä kuoleman voittaa, on sitä, mitä voi kirjoittaa elämän kirjaan, ja sellainen on ensinnäkin totuus. Jos kasvatamme ajatustamme totuutta kohti, niin että emme pyydä muuta kuin totuutta, jos etsimme totuutta

niin, että puhdistamme ajatuselämämme totuudella, nostamme ajatuksemme totuuteen, jos rukoilemme Jumalaa, että meidän mieleemme olisi aina auki totuudelle, niin että emme millään tavoin rajoittaisi jumalaista totuutta emmekä asettaisi ajatuksissamme sulkuja jumalaisen totuuden ympärille, jos tällä tavoin pidämme totuudesta kiinni ja asetamme totuuden kaiken yläpuolelle, asetamme teosofisen liikkeen vaalilauseen: »Saajaan naastii paroo dharmah – Totuus on hyveistä korkein» elämämme ohjeeksi, silloin me rakennamme totuuden avulla ajatuselämämme sellaiseksi, että se helpottaa elämän kirjan kirjoittamista, sillä silloin me hankimme itsellemme sitä tietoa, joka ei kuole. Sellaista tietoa on esim. matemaattinen tieto: $2 \times 2 = 4$, tai: kolmion kulmien summa = kaksi suoraa kulmaa. Se tieto on kuolematonta tietoa, sillä kun ihminen on oppinut sen, niin se valetaan ihmiseen itseensä ja sen ihminen vetää aikanaan tietona elämän kirjaan, ja kun hän uudestaan jälleensyntyä, niin hän ei saata enää epäillä näitä matemaattisia totuuksia. Kuta enemmän ihminen on ennen oppinut matematiikkaa, sitä enemmän hän voi tuoda mukanaan matematiikkaa uudelleen syntyessään, sillä se tieto on kirjoitettu elämän kirjaan. – Musiikin tieto on myös kuolematonta tietoa. Kun ihminen on antautunut musiikille – joka myös kuuluu matematiikan piiriin – ja on ajatuksissaan oppinut ymmärtämään musiikkia, niin että osaa antaa sielunsa tulla äänen ja sopusoinnun täyttämäksi, silloin hän on saavuttanut myös jotakin kuolematonta, sellaista, mikä kirjoitetaan elämän kirjaan. Ja jos hän elämä elämältä syventyy äänien salaisuuksiin, sävelten kauneuteen ja sopusointuun, silloin hän voi joskus syntyä ihmisenä, jota me kutsumme soitannolliseksi neroksi. Silloin ihminen on tullut neroksi musiikin alalla, sellaiseksi ihmiseksi, joka osaa aivojensa kautta vetää alas musiikkia, lauluja ja sävellyksiä, joka voi toisille ihmisille todistaa, miten paljon kauneutta on matematiikan takana. Tällä tavoin ihminen voi voittaa kuolemaa ja kirjoittaa elämän kirjaa. Mutta on muitakin keinoja. On vielä eräs keino, jota meidän kaikkien tulee

harjoittaa. Se on keino, joka on lähellä kaikkia ihmisiä lähempänä kuin tuo matematiikka, lähempänä kuin älyn kehitys. Se keino on usko, ei usko siinä merkityksessä miksi se tavallisesti käsitetään, vaan todellinen usko, elävä usko, usko Jumalan poikaan ihmisessä, usko Kristukseen. Se on uskoa siihen jumalaiseen täydellisyysajatuksen, siihen elävään täydellisyyskuvaan, joka Jeesus Kristuksessa kaikkein ensimmäiseksi ilmeni lihassa. Se on uskoa siihen elävään Jumalan poikaan, joka on rakkaus ihmisessä; sillä rakkaus on Jumalan poika, inhimillinen täydellisyys. Se on itsessään rakkaus, se on itsessään rakkauden voima, se on rakkauden kuolematon voima, ja se voima on myös uskoa. Usko on rakkaus, kuolematon rakkaus. Kun ihminen uskossa rakastaa Kristuksen kuolematomalla rakkaudella, silloin hänen uskonsa vaikuttaa hänen kuoleman jälkeiseen elämäänsä, silloin hänen uskonsa muuttaa jotakin kuolemasta, rakentaa jotakin kuolematonta. Mitä se rakentaa? Se kirjoittaa elämän kirjaan, se rakentaa hänen inhimillistä haamuaan ja muotoaan, niin että haamusta syntyy Jumalan poika, täydellisyysihanne. Me näemme, kuinka hän itse asiassa rakentaa ja luo omaa inhimillistä muotoaan. Sen saa rakkaus aikaan, sen saa usko aikaan. Usko rakentaa vähitellen ihmisen kuolematonta yksilöllisyyttä, niin että hänessä voi se usko jäädä jäljelle, kun hän kuolee, toisin sanoen, hän voi maallisen elämänsä aikana saavuttaa sen, mitä me kutsumme vihkimykseksi, sillä vihkimys on sitä, että ihminen on rakentanut sillan Jumalan pojan ja inhimillisen haamun välille, niin että haamu alkaa aivan kokonaan elävöityä. Nämä ovat mysteereitä, jotka ovat yhteydessä Jumalan pojan kanssa. Me tiedämme, että kuoleman jälkeen ihmisen eteen tulee tuomari, jolloin hän itse tuomitsee itsensä ja erottaa itsessään pahan ja hyvän. Se tuomari tulee aina. Ja jos ihminen ei ole elämänsä aikana saavuttanut kuolematonta uskoa ja rakkautta Kristukseen, niin se tulee hänen eteensä sen opettajan muodossa, jonka oppi on ollut hänen maailmankatsomuksensa perustana: Mooseksina, Manuna, Hammurabina, Osiriksenä, Muhammedina jne. Mutta

kun ihmisessä elää kuolematon rakkaus, Jumalan poika, Kristus, kun ihmisellä on tämä kuolematon usko ja rakkaus, silloin ei tuomariksi hänen eteensä tule laki ja oikeus – joita edustavat Manu ja Mooses – vaan hänen tuomarikseen tulee rakkaus, ja silloin hänen kuolemanjälkeinen elämänsä voi muodostua aivan toisenlaiseksi, kuin mitä se on ennen ollut. Tämä on mysteeri, joka on vain harvoille ihmisille suotu ja josta emme voi enemmän puhua. Mutta on tuleva aika ihmiskunnalle, jolloin ihmisen sielu yhtä enemmän lakkaa hyörimästä tavallisen jokapäiväisen elämän ympärillä, ja ihminen ottaa vastaan uskossa Jumalan pojan, ottaa vastaan Jumalan pojan rakkauden. Silloin myös luonto muuttaa muotoaan, kun ihmiset ensin ovat muuttuneet, ja lain, kylmän oikeuden sijaan astuu luonnon rakkaus. Mutta vielä se on peitettyä.

